T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2015 / 468
KARAR NO : 2015 / 470
KARAR TR : 1.6.2015

ÖZET : 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48/5 ve 48/9. maddeleri uyarınca verilen idari para cezaları ile sürücü belgesi geri alma tutanaklarına karşı yapılan itirazın, aynı Kanun'un 112. maddesinde yapılan değişiklik nedeniyle ADLİ YARGI YERİNDE çözümlen-mesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı :
Vekilleri : Av.
Davalı : Trafik Tescil ve Denetleme Şube Müdürlüğü

O L A Y : Çeşme Kaymakamlığı Trafik Tescil ve Denetleme Şube Müdürlüğünce yapılan denetim sırasında, ikinci kez alkollü araç kullandığı ve alkol cihazına üflemeyi kabul etmediğinden bahisle, davacı adına sırasıyla 20.7.2014 gün ve GJ-984852 seri-sıra, 20.7.2014 gün ve GJ-984297 seri-sıra sayılı Trafik İdari Para Cezası Karar Tutanakları düzenlenerek, davacıya 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48/5 ve 48/9. maddeleri uyarınca 911 ve 2.078,00 TL idari para cezası verilmiş, aynı birim tarafından, tutulan tutanaklara istinaden ayrı ayrı sürücü belgesi geri alma tutanağı düzenlenmiştir.

Davacı vekili, idari para cezaları ile sürücü belgesi geri alma tutanaklarının iptali istemiyle adli yargı yerine itirazda bulunmuştur.

ÇEŞME SULH CEZA HAKİMLİĞİ: 26.8.2014 gün ve D.İş:2014/105 sayı ile; 5326 sayılı Yasanın 27/8. maddesine göre idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmiş olması nedeniyle yapılan başvuru konusunda karar verme görevinin idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, verilen karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

İZMİR 1. İDARE MAHKEMESİ: 19.3.2015 gün ve E:2014/1504, K:2015/421 sayı ile; 2918 sayılı Kanun'un 112. maddesinde yapılan yeni düzenleme uyarınca ve Uyuşmazlık Mahkemesinin konu ile ilgili kararları emsal alınarak davanın çözümünün adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş, verilen karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Nurdane TOPUZ, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Ayhan AKARSU ve Mehmet AKBULUT'un katılımlarıyla yapılan 1.6.2015 günlü toplantısında:

l-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulunun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği…" açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

Adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece, adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Uğurtan ALTUN'un adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 2918 sayılı Yasa'nın 48/5 ve 48/9. maddeleri uyarınca verilen idari para cezaları ile her bir tutanağa istinaden ayrı ayrı düzenlenen sürücü belgesi geri alma tutanaklarının iptal edilmesi istemi ile açılmıştır.

13.10.1983 tarih ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "Alkol, uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin etkisi altında araç sürme yasağı" başlığı altında düzenlenen 48. maddesinin beşinci fıkrasında(Değişik: 8/1/2003 - 4785/3 md), "Yönetmelik ile belirtilen miktarların üzerinde alkollü araç kullandığı tespit edilen sürücülerin, suçun işlendiği tarihten itibaren geriye doğru beş yıl içinde; birinci defasında sürücü belgeleri altı ay süreyle geri alınır ve haklarında 265 300 000 lira para cezası uygulanır. İkinci defasında sürücü belgeleri iki yıl süreyle geri alınır ve haklarında 332 600 000 lira para cezası uygulanır ve bu sürücüler Sağlık Bakanlığınca, esas ve usulleri Sağlık ve İçişleri Bakanlıklarınca çıkarılacak yönetmelikte gösterilen sürücü davranışlarını geliştirme eğitimine tabi tutulurlar, eğitimi başarıyla tamamlayanların belgeleri süresi sonunda iade edilir. Üç veya üçten

fazlasında ise, sürücü belgeleri beş yıl süreyle geri alınır ve altı aydan aşağı olmamak üzere hafif hapis cezası ile birlikte 532 600 000 lira hafif para cezası uygulanır. Ayrıca, psiko-teknik değerlendirme ve psikiyatri uzmanı muayenesine tabi tutulurlar. Bu değerlendirme ve muayene sonrasında uygun görülenlere, geri alma süresi sonunda sürücü belgeleri iade edilir. Psiko-teknik değerlendirme ve psikiyatri uzmanı muayenesinin yapılmasına dair esas ve usuller yönetmelikte gösterilir" denilmekte iken, maddenin beşinci fıkrası,"Yapılan tespit sonucunda 0.50 promilin üzerinde alkollü olarak araç kullandığı tespit edilen sürücüler hakkında,fiili bir suç oluştursa bile,700 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgesi altı ay süreyle geri alınır.Hususi otomobil dışındaki araçları alkollü olarak kullanan sürücüler bakımından promil alt sınırı 0.21 olarak uygulanır.Alkollü olarak araç kullanma nedeniyle sürücü belgesi geri alınan kişiye,son ihlalin gerçekleştiği tarihten itibaren geriye doğru beş yıl içinde;ikinci defasında 877 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri iki yıl süreyle,üç veya üçten fazlasında ise,1.407 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri her seferinde beşer yıl süreyle geri alınır.Sürücü belgelerinin herhangi bir nedenle geçici olarak geri alınmış olması halinde belirtilen süreler,geçici alma süresinin bitiminde başlar "şeklinde 24.5.2013 tarihli 6487 sayılı Kanun'un 19.maddesiyle yeniden düzenlenmiş; maddeye aynı Kanunla;

"Uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin kullanılıp kullanılmadığı ya da alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihazlar kullanılmasını kabul etmeyen sürücülere 2.000 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgesi iki yıl süreyle geri alınır" denilmek suretiyle dokuzuncu fıkra;

"Sürücü belgelerinin geçici geri alma işlemleri bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevliler tarafından yapılır " denilmek suretiyle de onikinci fıkra eklenmiştir.

Anılan Kanun'un, "Trafik zabıtasının görev ve yetki sınırı ile genel zabıtanın trafik hizmetlerini yürütmeye ilişkin yetkisi" başlığı altında düzenlenen 6. maddesinde ise, "Trafik zabıtası ve genel zabıtanın görev ve yetki sınırı;

a)Trafik zabıtası:

Trafik zabıtası görevi sırasında karşılaştığı acil ve zorunlu hallerde genel zabıta görevi yapmakla da yetkilidir.

Mülki idare amirlerince, emniyet ve asayiş bakımından zorunlu görülen haller dışında, trafik zabıtasına genel zabıta görevi verilemez, araç, gereç ve özel teçhizatı trafik hizmetleri dışında kullanılamaz.

b)Genel Zabıta

Trafik zabıtasının bulunmadığı veya yeterli olmadığı yerlerde polis; polisin ve trafik teşkilatının görev alanı dışında kalan yerlerde de jandarma, trafik eğitimi almış subay, astsubay ve uzman jandarmalar eliyle yönetmelikte belirtilen esas ve usullere uygun olarak trafiği düzenlemeye ve trafik suçlarına el koymaya görevli ve yetkilidir" denilmektedir.

Uyuşmazlık Mahkemesi, 2918 sayılı Yasa'nın 116. maddesi kapsamında araç tescil plakasına göre düzenlenenler dışında trafik zabıtasınca uygulanan idari para cezalarına karşı açılan davaları; bu uygulamanın idari ceza kapsamında bulunması; Yasada idari cezalarla ilgili davalarda görevli yargı yerini açıkça belli eden bir

hükme yer verilmemesi; 12.7.2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20.maddesi ile yapılan değişiklikten önceki hali ile, bu Yasada gösterilen adli cezalara hükmetmekle görevli mahkemeye işaret eden 112. maddeye de herhangi bir atıfta bulunulmamış olması karşısında ve göreve ilişkin genel ilkelere göre idari yargının görev alanında görmüştür.

1.6.2005 tarihinde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun yürürlüğe girmesi üzerine Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nce, sözü edilen Kanun'un diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımlar ile bunlara karşı yapılacak itirazlara ilişkin görev hükümleri üzerindeki etkisinin incelenmesi sonucunda: diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımın, dayanağı olan yasanın amacı dikkate alınarak; Kabahatler Kanunu'nun 1., 2., 16. ve 19. maddelerinde belirtilen koşulları taşıması, 27. maddenin (1) numaralı bendinde belirtilen idari yaptırımlardan olması halinde, idari para cezaları ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin olanlarına karşı 1.6.2005 tarihinden sonra yapılacak itirazlarda sulh ceza mahkemelerinin genel görevli kılındığına ve bu nedenle doğan görev uyuşmazlıklarında adli yargı yerinin görevli bulunduğuna karar verilmiştir.

Daha sonra, 30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 3 üncü maddesini değiştiren 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesinde, "(1) Bu Kanunun;

a) İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır." denilmiştir.

Aynı Kanunun 27. maddesine, 5560 sayılı Kanun ile eklenen sekizinci fıkrada ise; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği kurala bağlanmış, bu maddenin gerekçesinde de bu hükümle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı bağlantı sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı ancak; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği anlaşılmaktadır.

2918 sayılı Kanun'un Adli Kovuşturma ve Cezaların Uygulanması başlıklı Dokuzuncu Kısım'a dahil "Bu Kanundaki suçlarla ilgili davalara bakacak mahkemeler ve yetkileri " başlığı altında düzenlenen 112. maddesinin ilk paragrafında; sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması hariç olmak üzere bu Kanundaki hafif para cezasını veya bu kanundaki hafif hapis cezasını, belgelerin geri

alınması ve iptali veya işyerlerinin kapatılması cezasını gerektiren suçlarla ilgili davalara trafik mahkemelerinde, bunların bulunmadığı yerlerde yetki verilen sulh ceza mahkemelerinde bakılacağı ifade edilmiş; böylelikle sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ilişkin uygulamalar, trafik ve sulh ceza mahkemelerinin görevi dışında tutulmuş iken; 12.7.2013 tarihli 6495 sayılı Kanun'un 20.maddesiyle yapılan değişiklik ile, maddenin başlığı, "Sürücü belgelerinin geri alınmasında ve iptalinde yetki"; şeklinde, madde ise, "Bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevlilerin ve trafik tescil kuruluşlarının yetkilendirildiği haller hariç olmak üzere, sürücü belgelerinin geri alınmasına ve iptaline sulh ceza mahkemeleri karar verir.

Bu Kanunun 51 inci maddesinin ihlali ve 118 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı "100 ceza puanını doldurmak" eylemi nedeniyle sürücü belgelerinin geri alınmasına yine bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevliler yetkilidir.

Sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması veya iptaline dair verilen kesinleşmiş mahkeme kararı örnekleri, sürücülerin sicillerine işlenmek üzere mahkemelerce ilgili trafik birimlerine gönderilir.

Bu Kanuna göre görülen davalar, diğer kanunlara göre görülen davalarla birleştiri-lemez.

……. " denilerek yeniden düzenlenmiştir.

5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Saklı tutulan hükümler" başlığını taşıyan 19. maddesinde ise, "(1) Diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için;

a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,

b) İşyerinin kapatılması,

c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,

d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması,

gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklıdır" denilmiştir.

Sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ilişkin karar, 2918 sayılı Kanun'un 12.7.2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20.maddesi ile yapılan değişiklikten önceki 112. maddesi ve 5326 sayılı Kanun uyarınca incelendiğinde, 2918 sayılı Kanun'un, bu Kanun'daki suçlarla ilgili davalara bakacak mahkemeler ve yetkilerinin düzenlendiği 112. maddesi uyarınca, sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ilişkin davaların sulh ceza mahkemelerinin görevine dahil edilmediği ve 5326 sayılı Kanun'un 19. maddesinde, diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için ehliyetin geri alınmasına ilişkin hükümlerin geçici istisnalar içinde sayıldığı dikkate alındığında; sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ilişkin davalara bakma görevinin idare mahkemesine ait olduğu kuşkusuzdur.

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nce, idari para cezası yönünden oluşan olumsuz görev uyuşmazlıklarının çözümünde, idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmiş olması ve dosya içeriğinden bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildiğinin anlaşılması halinde; idari para cezasına ilişkin kararın hukuka

aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği sonucuna varılarak, idari yargı yerince verilen görevsizlik kararlarının kaldırılmasına karar verilmiştir.

Somut olayda, idari para cezalarına konu işlemler kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak sürücü belgesi geri alma tutanakları da düzenlendiği ve idari yargı yerinde dava konusu edildikleri anlaşılmış ise de; 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Saklı tutulan hükümler" başlığını taşıyan 19. maddesinde, "diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için, ….. ehliyetin geri alınması, …….gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklıdır" denilerek, ilgili kanununda, bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklı tutulan, başka bir deyişle, belirtilen istisnalar içinde sayılan yaptırımlardan biri olan "ehliyetin geri alınması"na ilişkin hükmün, 12.7.2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20.maddesiyle, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 112. maddesinde yapılan değişiklik ile yukarıda belirtilen şekilde yeniden düzenlendiği ve bu karara karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği gözetildiğinde, oluşan olumsuz görev uyuşmazlığının çözümünde, sürücü belgesi geri alma tutanaklarının iptali istemiyle idari yargı yerinde açılan davanın bir öneminin bulunmadığı, davanın adli yargı yerinde görüleceği açıktır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen trafik para cezaları ve sürücü belgesi geri alma tutanak-larının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 12.7.2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20.maddesiyle 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 112. maddesinde yapılan değişiklik ile maddenin yeniden düzenlendiği ve bu karara karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği gibi idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye de yer verilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezaları ve sürücü belgesi geri alma tutanaklarına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Çeşme Sulh Ceza Hakimliğince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Çeşme Sulh Ceza Hakimliğinin 26.8.2014 gün ve D.İş:2014/105 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 1.6.2015 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR	Eyüp Sabri BAYDAR	Ali ÇOLAK	Nurdane TOPUZ

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali ÖĞÜŞ	Ayhan AKARSU	Mehmet AKBULUT

T.C.

YARGITAY

17. HUKUK DAİRESİ

E. 2018/4623

K. 2018/11940

T. 10.12.2018

* ZORUNLU KASKO SİGORTA POLİÇESİNDEN KAYNAKLANAN TAZMİNAT (Hasarın Teminat Dışı Kalabilmesi İçin Sürücünün Sadece Alkollü Olması Yetmeyip Kazanın Münhasıran Alkolün Etkisinde Oluşması Gerektiği Yargıtay'ın Yerleşik Uygulamalarında Sürücünün Aldığı Alkol Oranının Doğrudan Doğruya Sonuca Etkisi Bulunmadığından Kazanın Salt Alkolün Etkisiyle Gerçekleşip Gerçekleşmediğinin Alkol Dışında Başka Unsurların da Olayın Meydana Gelmesinde Rol Oynayıp Oynamadığının Saptanması Gerektiği)

* HASARIN KASKO SİGORTA POLİÇESİ TEMİNAT KAPSAMINDA OLUP OLMADIĞININ TESPİTİ (Kaza Tespit Tutanağında Sigortalı Araç Sürücüsüne Kavşaklarda Geçiş Önceliğine Uymadığından ve Alkollü Araç Kullandığından Asli Karşı Araç Sürücüsüne Kavşağa Yaklaşırken Hızını Azaltmadığından Tali Kusur Verildiği/Kaza Sırasında Sigortalı Araç Sürücüsünün 1.83 Promil Alkollü Olduğu Saptanmış İse de Sürücünün Alkollü Olması Yalnız Başına Hasarın Teminat Dışı Kalmasını Gerektirmeyeceği)

* SÜRÜCÜNÜN ALKOLLÜ OLMASI (Tazminat - Sürücünün Alkollü Olması Yalnız Başına Hasarın Teminat Dışı Kalmasını Gerektirmeyeceği/Kazanın Salt Alkolün Etkisiyle Oluşması ve Başka Etmenlerin Bulunmaması Gerektiği ve Dosya Kapsamından Davacıya Ait Araç Sürücüsünün Tek Başına Kazaya Sebebiyet Vermediği Dava Dışı Sürücünün de İkinci Derece Kusurlu Davranışı İle Olaya Katılımının Bulunduğu Dolayısıyla Kazanın Münhasıran Alkolün Etkisiyle Meydana Gelmediği Anlaşılmakla Rizikonun Teminat Kapsamında Kaldığı)

6847/m.19

2918/m.48/6

6102/m.1281

ÖZET : Dava, Zorunlu Kasko Sigorta poliçesinden kaynaklanan tazminat istemine ilişkindir.

Uyuşmazlık, trafik kazasının salt alkolün etkisiyle meydana gelip gelmediği, dolayısıyla hasarın kasko sigorta poliçesi teminatı kapsamında kalıp kalmadığı noktalarında toplanmaktadır.

Hasarın teminat dışı kalabilmesi için sürücünün sadece alkollü olması yetmeyip kazanın münhasıran alkolün etkisinde oluşması gerekmektedir. Üstelik, böyle bir durumda hasarın teminat dışı kaldığının ispat yükü TTK.'nun 1281.maddesi hükmü gereğince sigortacıya düşmektedir. Yargıtay'ın yerleşik uygulamalarında; sürücünün aldığı alkol oranının doğrudan doğruya sonuca etkisi bulunmadığından, kazanın salt alkolün etkisiyle gerçekleşip gerçekleşmediğinin, alkol dışında başka unsurların da olayın meydana gelmesinde rol oynayıp oynamadığının saptanması gerektiği benimsenmektedir. Kaza tespit tutanağında; sigortalı araç sürücüsüne kavşaklarda geçiş önceliğine uymadığından ve alkollü araç kullandığından asli, karşı araç sürücüsüne kavşağa yaklaşırken hızını azaltmadığından tali kusur verilmiştir.Sigorta Tahkim Komisyonunca hükme esas alınan bilirkişi raporunda da; davacının maliki bulunduğu araç sürücüsünün kazanın meydana gelmesinde %75 oranında, karşı araç sürücüsünün,%25 oranında kusurlu olduğu belirtildikten sonra, kazanın sigortalı araç sürücüsünün münhasıran alkollü olmasından meydana gelmediği ifade edilmiştir.Kaza sırasında sigortalı araç sürücüsünün 1.83 promil alkollü olduğu saptanmış ise de, sürücünün alkollü olması yalnız başına hasarın teminat dışı kalmasını gerektirmez. Kazanın salt alkolün etkisiyle oluşması ve başka etmenlerin bulunmaması gerekir.Dosya kapsamından ve bilirkişi raporlarından, davacıya ait araç sürücüsünün tek başına kazaya sebebiyet vermediği, dava dışı sürücünün de ikinci derece (%25) kusurlu davranışı ile olaya katılımının bulunduğu, dolayısıyla kazanın münhasıran alkolün etkisiyle meydana gelmediği anlaşılmaktadır.Bu durumda Bölge Adliye Mahkemesince, rizikonun teminat kapsamında kaldığı kabul edilerek, istinaf başvurusunun reddine karar vermek gerekir.

DAVA : Taraflar arasındaki tazminat davasının yapılan yargılaması sonunda; kararda yazılı nedenlerden dolayı istinaf başvurusunun kabulüyle davanın reddine dair verilen hükmün süresi içinde davacı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine dosya incelendi, gereği düşünüldü:

KARAR : Davacı vekili Sigorta Tahkim Komisyonuna sunduğu dava dilekçesi ile; davacı adına kayıtlı araca, ... Sigorta Şirketi tarafından ... Poliçesi ile sigortalanan aracın 23/08/2015 tarihinde çarpması şeklinde trafik kazası meydana geldiğini, kazanın meydana gelmesinde davacıya ait aracın %75 oranında, diğer aracın %25 oranında kusurlu olduğunu, kaza sonrasında diğer aracın sigorta şirketi tarafından davacıya kusuru oranında indirim yapılarak tazminat ödendiğini, davacıya ait aracın kaza tarihi itibarıyla davalı ...Ş. tarafından Genişletilmiş Kasko Sigorta Poliçesi ile sigortalanmış olduğunu, araçtaki hasarın ödenmesi için davalı ... şirketine yapılan başvurunun kazanın alkolün etkisiyle meydana gelmiş olduğu gerekçesiyle reddedildiğini, ancak kazanın münhasıran alkolden kaynaklanmadığını, bu nedenle talebin kasko sigorta poliçesi teminatı kapsamında bulunduğunu belirterek karşı tarafın sigorta şirketinden aldıkları tazminat düşülmek suretiyle aracında meydana gelen hasar tutarındaki tazminatın davalı ... şirketinden tahsiline karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

Davalı ... vekili, davacı tarafından sigorta şirketine yapılan başvuru üzerine gerçekleştirilen araştırma sonucunda; kazanın araç sürücüsünün alkollü olmasından kaynaklandığının tespit edildiğini,münhasıran alkolün etkisiyle meydana gelen kaza nedeniyle tazminat talebinin teminat dışı olduğunu, talebin reddine karar verilmesini istemiştir.

Sigorta Tahkim Komisyonu Uyuşmazlık Hakem Heyetince; alınan alkolün olayda münhasıran etkili olmadığı gerekçesiyle davacının talebinin kısmen kabûlüne, kusur oranına göre belirlenen 48.750,00 TL hasar bedelinin 21/07/2016 tarihinden itibaren işleyecek avans faiziyle birlikte davalı ...Ş'den alınarak davacıya verilmesine, fazlaya ilişkin talebin reddine karar verilmiş, karara karşı davalı ... vekilince yapılan itiraz üzerine, Sigorta Tahkim Komisyonu İtiraz Hakem Heyetince itirazın reddine karar verilmiş; karara karşı davalı ... vekilince süresi içerisinde istinaf yoluna başvurulmuştur.

... Bölge Adliye Mahkemesi 8. Dairesi tarafından, hakem heyetince davanın reddine karar verilmesi gerekirken kabulüne karar verilmesi hatalı bulunarak, davacının istinaf talebinin kabulüne,Sigorta Tahkim Komisyonu İtiraz Hakem Heyetinin 06/02/2017 tarih ve 2016/İ.3679-2017/İHK-414 Sayılı kararının kaldırılmasına davacı tarafından açılan davanın reddine karar verilmiş; Bölge Adliye Mahkemesi kararı davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Dava, Zorunlu Kasko Sigorta poliçesinden kaynaklanan tazminat istemine ilişkindir.

Uyuşmazlık, trafik kazasının salt alkolün etkisiyle meydana gelip gelmediği, dolayısıyla hasarın kasko sigorta poliçesi teminatı kapsamında kalıp kalmadığı noktalarında toplanmaktadır.

6847 Sayılı Kanunun 19. maddesiyle değişik 2918 Sayılı KTK.'nun 48/6.maddesinde; ”Yapılan tespit sonucunda 1.00 promil ve üstü alkollü olduğu tespit edilen sürücüler hakkında ayrıca Türk Ceza Kanununun 179. maddesinin üçüncü fıkrası hükümleri uygulanır.” düzenlemesi ve TCK.nın 179/3 maddesinde ise “Alkol veya uyşturucu madde etkisiyle ya da başka bir nedenle emniyetli bir şekilde araç sevk ve idare edemeyecek halde olmasına rağmen araç kullanan kişi yukarıdaki madde hükmüne göre cezalandırılır.” düzenlemesi ve Kara Taşıtları Kasko Sigortası Genel Şartlarının A.5.5 maddesinde yer alan; Taşıtın uyuşturucu maddeler veya Karayolları Trafik Kanunu uyarınca yasaklanan miktardan fazla içki almış kişiler tarafından kullanılması sırasında meydana gelen zararlar” düzenlemesi karşısında %100 kusurlu olup 1.00 promil ve üstü alkollü sürücülerin emniyetli araç sevk ve idare edemeyecek durumda olmaları nedeniyle meydana gelen zarar münhasırlık raporu aranmadan sigorta teminatı kapsamı dışında sayılacaktır. Kasko sigortalı araç sürücüsünün kusursuz olması ya da tam kusurlu olmaması durumunda, trafik kazasının oluşumuna sadece sürücünün alkollü olması değil başka sebeplerinde etken olması nedeniyle meydana gelen zarar kasko sigortası teminat kapsamı içinde sayılacaktır.

O halde, hasarın teminat dışı kalabilmesi için sürücünün sadece alkollü olması yetmeyip kazanın münhasıran alkolün etkisinde oluşması gerekmektedir. Üstelik, böyle bir durumda hasarın teminat dışı kaldığının ispat yükü TTK.'nun 1281.maddesi hükmü gereğince sigortacıya düşmektedir.

Yargıtay'ın yerleşik uygulamalarında; sürücünün aldığı alkol oranının doğrudan doğruya sonuca etkisi bulunmadığından, kazanın salt alkolün etkisiyle gerçekleşip gerçekleşmediğinin, alkol dışında başka unsurların da olayın meydana gelmesinde rol oynayıp oynamadığının saptanması gerektiği benimsenmektedir. (YHGK 23.10.2002 gün ve 2002/11-768-840; YHGK 7.4.2004 gün ve 2004/11-257-212; YHGK 2.3.2005 gün ve 2005/11-81-18; YHGK 14.12.2005 gün ve 2005/11-624-713; YHGK 10.12.2014 gün ve 2013/17-1199 E. 2014/1018 K. sayılı ilamları).

Kaza tespit tutanağında; sigortalı araç sürücüsüne kavşaklarda geçiş önceliğine uymadığından ve alkollü araç kullandığından asli, karşı araç sürücüsüne kavşağa yaklaşırken hızını azaltmadığından tali kusur verilmiştir.

Sigorta Tahkim Komisyonunca hükme esas alınan bilirkişi raporunda da; davacının maliki bulunduğu araç sürücüsünün kazanın meydana gelmesinde %75 oranında, karşı araç sürücüsünün,%25 oranında kusurlu olduğu belirtildikten sonra, kazanın sigortalı araç sürücüsünün münhasıran alkollü olmasından meydana gelmediği ifade edilmiştir.

Kaza sırasında sigortalı araç sürücüsünün 1.83 promil alkollü olduğu saptanmış ise de, yukarıda açıklanan ilkeler ışığında, sürücünün alkollü olması yalnız başına hasarın teminat dışı kalmasını gerektirmez. Kazanın salt alkolün etkisiyle oluşması ve başka etmenlerin bulunmaması gerekir.

Dosya kapsamından ve bilirkişi raporlarından, davacıya ait araç sürücüsünün tek başına kazaya sebebiyet vermediği, dava dışı sürücünün de ikinci derece (%25) kusurlu davranışı ile olaya katılımının bulunduğu, dolayısıyla kazanın münhasıran alkolün etkisiyle meydana gelmediği anlaşılmaktadır.

Bu durumda Bölge Adliye Mahkemesince, rizikonun teminat kapsamında kaldığı kabul edilerek, istinaf başvurusunun reddine karar vermek gerekirken, yazılı şekilde hüküm kurulması doğru görülmemiştir.

SONUÇ : Yukarıda açıklanan nedenlerle, davacının temyiz itirazlarının kabulü ile, hükmün davacı yararına BOZULMASINA, dosyanın karar veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, peşin alınan harcın istek halinde temyiz eden davacıya geri verilmesine, 10.12.2018 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.